

قاراماي شەھىرىنىڭ يېشىللىق بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى %43.43كە يەتتى

(بېشى 1 - بەتتە)

ئەمدىلا بارلىققا كەلگەن قاراماينىڭ ھەممىلا يېرى بىپايان چۆل - جەزىرە ئىدى. بىراق ئازراق بولسىمۇ يېشىللاش-تۇرۇش ئۇچۇن، نېفىت ئىشچىلىرى بىر تەرەپتىن نېفىت ئېلىپ، بىر تەرەپتىن كۆچەت تىكتى، تىككىنى ئەي بولمىسا قايتا تىكىپ، 40 يىل قەتئى داۋاملاشتۇ-رۇپ، دەسلەپكى قەدەمدە ياشاشقا بول-دىغان تۇرمۇش مۇھىتىنى ياراتتى. 1979 - يىلى، قاراماي شەھىرىنىڭ يېشىللىق بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى پەقەت %1 ئىدى. 1999 - يىلى، يېشىللىق بىلەن قاپ-لىنىش نىسبىتى %21.6كە يەتتى.

2000 - يىلى، قاراماي دەرياسىنىڭ قۇ-رۇلۇشى پۈتۈپ سۇ باشلاندى. ئارقىدىنلا، قاراماي شەھىرى «چوڭ كۆكەرتىش قۇرۇ-لۇشى» «چۆللىشىشى تۇزەش» قاتارلىق ئېكولوگىيە تۈرلىرىنى باشلىدى، شەھەر ئىچى - سىرتىنىڭ كۆكەرتىلىش نىسبىتى يى-لغا بىردىن ئىككىگىچە پىرسەنت پوئېنتلىق سۈرئەت بىلەن ئېشىپ، تۈرلۈك كۆكەرتىش كۆرسەتكۈچلىرى پۈتۈن شىنجاڭدا ئالدىنقى قاتاردا تۇردى. ھازىرغا قەدەر، قاراماي شەھىرىدە «بىر دەريا، بىر پارچە سۇلۇق

مىللەتنىڭ گۈللىنىشى ئۈچۈن ، قەھرىبانلار، قۇربانلار شەجەرىسى

يەر، تۆت پارچە ئورمانلىق، ئالتە كۆل»دىن ئىبارەت ئېكولوگىيە سىستېمىسى ئاساسىي جەھەتتىن شەكىللەندى. 2018 - يىلى، قاراماي شەھىرىنىڭ پۈتۈن يىللىق مۇھىت ھاۋا سۈپىتىنىڭ ئەلا بولۇش نىسبىتى %92.4 بولۇپ، پۈتۈن شىنجاڭ بو-يىچە 3 - ئورۇندا تۇردى. «ئۇزاقتىن بۇيان، قارامايلقلار يېشىل تەرەققىيات ئىدىيەسىنى پائال ئە-مەلىيەتتە كۆرسىتىپ، گۈزەل نېفىت شە-ھىرى قۇرۇشقا بوشاڭماي تىرىشتى» دېدى قاراماي شەھەرلىك پارتكوم داڭ-مىي كوھىنتىنىڭ ئەزاسى، دائىمىي مۇئا-ۋىن شەھەر باشلىقى چيەن جىفۇ.

ئېكولوگىيەلىك مۇھىتنىڭ ياخشىلىنى-شى ساياھەتچىلىك كەسپىنىڭ تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولۇپلا قالماي، يەنە ئىقتىسادىي تەرەققىياتنىڭ يېڭى ھاياتىي كۈچنى ئۈر-غۈتتى. 2018 - يىلى، پۈتۈن شەھەر كۆ-تۈۋالغان ساياھەتچى 7 مىليون 432 مىڭ 800 ئادەم قېتىم، ساياھەت كىرىمى 6 مىليارد 341 مىليون يۈەن بولدى. 2014 - يىلى بىلەن سېلىشتۇرغاندا، ساياھەتچىلەر سانى ۋە ساياھەت كىرىمى بىردەك ئىككى ھەسسىدىن كۆپرەك ئاشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى ، ئۈرۈمچى ، 8 -

ئاينىڭ 2 - كۈنى تېلېگىراممىسى (مۇخبىر لىۋ بىڭ) شىنجاڭ قەشقەر ۋىلايىتى قاغە-لىق ناھىيەسىدە، ئارمىيەدىن چېكىنگەن پېشقەدەم ھەربىي ئەمەر ھېيت ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەنۋەردىن ئىبارەت ئىككى ئەۋلادنىڭ كۈچ ئۇلاپ ئىنقىلابىي قۇر-بانلار قەبرىستانلىقىنى قوغدى-غانلىقىدەك تەسەىرلىك ئىشى ئىزلىرى كەڭ تارقىلىپ مەد-ھىيەلنىپ كەلمەكتە. بۇ يەرگە دەپنە قىلىنغان 222 نەپەر ئىن-قىلابىي قۇربان ئىچىدە، ئەمەر ھېيتنىڭ سەپىدىشى، 1963 - يىلى دۆلەت مۇداپىئە مىنىس-تىرلىقى تەرىپىدىن «ئۇرۇش قەھرىمانى» دېگەن شەرەپ-

لىك نام بېرىلگەن ئىسمايىل مەمەت بار. ئىسمايىل مەمەت، ئۇيغۇر مىللىتى-دىن، 1940 - يىلى تۇغۇلغان، شىنجاڭ يىي-غىسار ناھىيەسىدىن بولۇپ، 1960 - يىلى 7 - ئايدا ھەربىي سەپكە كىرگەن، ھايات ۋاقتىدا شىنجاڭ ھەربىي رايونى ئاتلىق ئەسكەرلەر 3 - تۇەنى پىلىموتچىلار لىيەن-دە بەنجاڭ بولغان، 1962 - يىلى 10 - ئاينىڭ 27 - كۈنى جۇڭگو - ھىندىستان چېگراسىنىڭ غەربىي بۆلىكىدىكى ئۆزد-مىزنى قوغداپ قايتۇرما زەربە بېرىش ئۇرۇشىدا ۋەتەن ئۇچۇن قۇربان بولغان. جەڭدىن كېيىن، يۇقىرى دەرىجىلىك پارتكوم ئۇنى جۇڭگو كوممۇنىستىك پار-تىيەسىنىڭ رەسمىي ئەزاسى دەپ ئېتىراپ قىلغان ھەم 1 - دەرىجىلىك خىزمەت كۆر-سەتتى، دەپ تولۇقلاپ تۆھپە يازغان. 1963 - يىلى 4 - ئايدا، جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرل-ىقى ئىسمايىل مەمەتكە «ئۇرۇش قەھرىما-نى» دەپ شەرەپلىك نام بەرگەن.

1962 - يىلى 10 - ئايدا، ئىسمايىل مەمەت ئۆزى تۇرۇشلۇق قىسىم بىلەن جۇڭگو - ھىندىستان چېگراسىنىڭ غەربىي بۆلىكىدىكى ئۆزىمىزنى قوغداپ قايتۇرما زەربە بېرىش ئۇرۇشىنىڭ چىياڭشەنكوۋ جىيڭگە قاتناشقان. 1962 - يىلى 10 - ئاينىڭ 27 - كۈنى، ئىسمايىل مەمەت بىلەن سەپداشلىرى مۇئاۋىن لىيەنجاڭ غوپۇر مۇسانىڭ باشلامچىلىقىدا، ئايتومو-بىلغا ئولتۇرۇپ قاراقۇرۇم چېگرا مۇداپى-ئەسىگە كېلىپ ۋەزىپە ئىجرا قىلغان. تۇ-يۇقىسىز ئالدى ئوڭ تەرەپتىكى تاغ قاپتە-لى ئارىسىدىن شىددەتلىك ئوق ئېتىلغان. دۆلىتىمىز زېمىنىغا ئۇسۇپ كىرگەن بىر بۆلەك ھىندىستان قوشۇنى ئەپلىك يەر شارائىتىغا تايىنىپ، ئارمىيەمىزنى غالىجر-لىق بىلەن ئوققا تۇتقان. كوزۇپ تاختە-سىغا نۇرغۇن ئوق تېگىپ ياغاچ پارچىلە-

رى ھەر تەرەپكە چاچرىغان، ئاپتوموبىل-نىڭ ئوڭ تەرەپتىكى ئالدى چاقىغا ئوق تېگىپ تېشىلىپ كەتكەن، شوپۇر ئېغىر يارىلىنىپ، رول ئۇستىگە يىقىلغان. ئايد-توموبىل بۇزۇلۇپ، جەڭچە-لەر پۈتۈنلەي ئوچۇقچىلىقتا قالغان. جىددىي پەيتتە، مۇئاۋىن لىيەنجاڭ غوپۇر مۇسا ئەسكەر-لەرنىڭ كايىنكا ئۈستىدىكى ئېغىر پىلىموتنى يۆتكەپ دۈش-مەننىڭ ئوت كۇچىنى بېسىشقا قوماندانلىق قىلغان، لېكىن ھىندىستان قوشۇنىنىڭ ئوت كۇچى كۇچلۇك بولغانلىقتىن بېشىنى كۆتۈرەلمەي قالغان. كۇچنى ساقلاپ قېلىشى ئۇچۇن، ئىۇ جەڭچىلەرگە كوزۇپ ئىچىدە يېتۈپىلىشقا بۇيرۇق بې-رىشكە مەجبۇر بولغان. بۇ ۋاقىتتا، ھىن-دىستان قوشۇنى تېخىمۇ غالىجرلىشىپ، تېخىمۇ شىددەتلىك ئوققا تۇتقان، ئوق يامغۇردەك ئېتىلغان. ئىسمايىل مەمەت سەپداشلىرىنىڭ ئېغىر پىلموتىنىڭ جازىس-نى يۆتكەپ، پىلموت ئېغىزىنى بۇراپ تا-جاۋۇزچىلارغا قايتۇرما زەربە بېرىشى ئۇچۇن، ھىندىستان قوشۇنىنىڭ ئوت كۇ-چىنى جەلپ قىلىشنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن تەلەپ قىلغان. ئىۇ ئاپتوماتى ئېلىپ، كوزۇپنىڭ كەينى تەرىپىگە ئۆتۈپ، قەددىنى رۇسلاپ تەپكىنى بېسىپ، ھىندىستان قوشۇنىنى شىددەتلىك ئوققا تۇتۇپ، ھىندىستان قوشۇنىنىڭ توپقا تۇتۇۋاتقان مىنামوتچىسىنى يوقا-تان. دەرۋەقە، ئۇنىڭ بۇ ھەرىكىتى دەرھال ھىندىستان قوشۇنىنىڭ بارلىق ئوت كۇچىنى جەلپ قىلغان، ھىندىستان قوشۇنى يېنىك، ئېغىر قوراللىرى بىلەن ئۇنى ئوققا تۇتقان.

بۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ، مۇئاۋىن لىيەنجاڭ غوپۇر مۇسا ئېغىر پىلموتنى بۇ-راشنى تېز تەشكىللىگەن. بۇ ۋاقىتتا، بىر پاي ئوق ئىسمايىل مەمەتنىڭ ئوڭ قول-نىڭ بېغىشىنى تېشىپ ئۆتۈپ ئۇنىڭ سول كۆكرىكىنى تېشىپ ئۆتكەن، قان ئېتىلىپ چىقىشقا باشلىغان. ئۇ قاتتىق ئاغرىققا بەرداشلىق بېرىپ، داۋاملىق جەڭ قىلغان. سەپداشلىرى ئۇنىڭ يارد-ىسىنى تاڭماقچى بولغاندا، ئۇ ئۇلارنى ئىمتىتىر تۇتىپ، قەتئىيلىك بىلەن «تېز پە-لىموتنىڭ ئېغىزىنى بۇراپ، دۈشمەنلەرنى يوقىتىڭلار!» دېگەن.

ئىسمايىل مەمەت ئوقداننى ئالماش-تۇرۇۋاتقاندا، ئۇنىڭ ئوڭ يېقىنىغا يەنە بىر پاي ئوق تەگكەن. ئېتىش ۋاقتىغىچە توختاپ قالغان، ھىندىستان قوشۇنى

ئىسمايىل مەمەت: ۋەتەننى قوغداش ئۈچۈن ئەڭ ئاخىرقى تىنىقىغىچە جەڭ قىلىش

ئۇنى ئېتۈەتتۇق، دەپ قاراپ، ئوت كۇ-چىنى مەركەزلەشتۈرۈپ كايىنىنىڭ ئۈست-ىدىكى ئېغىر پىلموتنى بۇراۋاتقان جەڭچە-لەرنى ئوققا تۇتقان. مۇشۇنداق قىل ئۇس-تىدە تۇرغان خەتەرلىك پەيتتە، ئىسمايىل مەمەت ئېغىر يارىلانغىنىغا قارىماي، چە-شىنى چىشلەپ، پۈتۈن كۇچىنى ئىشقا سېلىپ ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، ئاپتوما-تىنى كۆتۈرۈپ ھىندىستان قوشۇنىنى شىددەت بىلەن ئوققا تۇتقان. ھىندىستان قوشۇنى يەنە ئالاقزادە بولۇپ ئوت كۇ-چىنى مەركەزلەشتۈرۈپ ئۇنىڭغا ئوت ئاچقان، 3 - پاي ئوق يەنە ئۇنىڭ ئوڭ بې-قىنىغا تەگكەن. بۇ ۋاقىتتا، سەپداشلىرى قۇرۇپ بولغان ئېغىر پىلىموت بىلەن ھىن-دىستان قوشۇنىنى ئوققا تۇتۇپ، ئوت كۇچى ئارقىلىق ھىندىستان قوشۇنىنى قە-مىرلاتىمغان، پۈتۈن بەندىكى جەڭچىلەر بىلەن ۋاقتىدا قۇتقۇزۇش- ياردەم بېرىشكە كەلگەن سەپداشلار بىرلىكتە بۇ بىر بۆلەك ھىندىستان قوشۇنىنى تولۇق يوقاتقان.

ئىسمايىل مەمەت ئىسسىق قېىنى كويۇنلۇن تېغىغا تۆكۈپ، قەھرىمانلارچە قۇربان بولۇپ، ۋەتەن ئۇچۇن قىمەت-لىك ھاياتىنى تەقدىم قىلىپ، سەلتەنەتلىك ئىنقىلابىي قەھرىمانلىق زەپەر مازىسىنى يازغان. 1962 - يىلى 10 - ئايدا جۇڭگو - ھىندىستان چېگراسىنىڭ غەربىي بۆلىكە-دىكى ئۆزىمىزنى قوغداپ قايتۇرما زەربە بېرىش ئۇرۇشىدا شەرەپ بىلەن قۇربان بولغان ئىنقىلابىي قۇربانلارنى مەڭگۇ خاتىرىلەش ئۇچۇن، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بىلەن شىنجاڭ ھەربىي رايونى قاغىلىق ئىنقىلا-بىي قۇربانلار قەبرىستانلىقىنى رېمونت قىلىپ ياساشنى قارار قىلغان، 2009 - يىلى 3 - ئايدا گوۋۇيۈەننىڭ تەستىقلىشى بىلەن دۆلەت دەرىجىلىك ئىنقىلابىي قۇر-بانلار قەبرىستانلىقى قىلىنغان.

1970 - يىلى، قاغىلىق ئىنقىلابىي قۇربانلار قەبرىستانلىقى رېمونت قىلىنغان-دىن كېيىن جەمئىيەتتىن باشقۇرغۇچى خادىم تەكلىپ قىلغاندا، ئەمەر ھېيت قىلچە ئىككىلەنھەي خىزمىتىدىن ئىستېپا بېرىپ، خوتۇنى ۋە كۆدەك ئوغلى ئەد-ۋەرنى ئېلىپ قەبرىستانلىققا كۆچۈپ كەلدى، ئۇ ئىنقىلابىي قۇربانلارغا بولغان ھۆرمەت ھېسسىياتىنى بىر خىل ئېيتىداقدا ئايلاندۇرۇپ، ئۆمۈر بويى ئۆچمەس ئا-بىدىنى قوغدىدى. 2017 - يىلى 8 - ئاينىڭ 16 - كۈنى، 73 ياشلىق ئەمەر ھېيت يۈرەك كېسىلى سەۋەبىدىن ۋاپات بولدى، ئەنۋەر دادىسىنىڭ «كۈچ ئۇلاش كالتىكى»نى ئۆتكۈزۈۋېلىپ، دا-ۋاملىق قاغىلىق ئىنقىلابىي قۇربانلار قەب-رىستانلىقىنى قوغدىغۇچى بولدى.

ئوسمان ھەسەننىڭ توخۇ فېرمىسى ئۈمىدگە تولدى

(بېشى 1 - بەتتە)

■ **قارا بۇلۇت قاپلىغان ئاشۇ كۈنلەر**

«دىنىي ئەسەبىيلىك ئىدىيە-سى بىر پارچە قارا بۇلۇتقا ئوخشاش مېنى بېسىۋېلىپ، نەپەس ئالالماي قالدىم.» ئىلگە-رىكى كۈنلەر تىلغا ئېىلىنغاندا، ئاينىسانىڭ قوشۇمىسى ئىختىيار-سىز تۇرۇلۇپ كەتتى.

ئوسمان دىنىي كەيپىيات قويۇق بىر ئاڭلىدە تۇغۇلغان، كە-چىكىدىنلا دادىسى، ئاكىسىغا ئەگە-شىپ قانۇنسىز «تەبلىغ»قە قانتە-شىپ، دىنىي ئەسەبىيلىك ئىدىيەسى بىلەن يۇقۇملانغان. توي قىلغان-دىن كېيىن، ئوسمان ئانالىمىش «دىنىي قائىدە» ئارقىلىق ئاينىسا-نى چەكلەپ، ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: «ئاپالار يالقىز سىرتقا چىقسا بولمايدۇ، ئىشلەپ پۇل تاپسا تېخىمۇ بولمايدۇ، ئاياللار تاپقان پۇل مۇسۇلمانچە ئەمەس.»

ئوسمان ئائىلىسىنىڭ 25 مو يېرى بار، لېكىن ئالدىنقى يىللار-دا، ئۇنىڭ كالىسى دىنىي ئەسەبىيە-لىك ئىدىيەسى بىلەن تولۇپ كەت-كەچكە، زىرائەتلەرنى پەرۋىش قە-لىشقا رايى بارماي، بىر ئائىلە كە-شىلىرىنىڭ كۈنى قىيىنچىلىقتا ئۆتكە-ندى. ئىقتىسادتا قىينالغاندا، ئاينىسا ئىشلەمچىلىك قىلىپ پۇل تېپىپ، ئا-ئىلە چىقىمىنى قامداشنى ئويلىغان بولسىمۇ، ئوسماننىڭ قەتئىي قارشى تۇرۇشىغا ئۇچرىغانىدى. ئاينىسانىڭ ئەڭ چىدىيالمايد-دەغىنى شۇكى، ئوسماننىڭ قىز بالا ئوقۇسا ھېچقانداق پايدىسى يوق، دىن ئۆگەنگەنگە يەتەيپۇ، بىالدىرۇراق ياتلىق بولۇشى كېرەك، دەپ قاراپ، ئوتتۇرا مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان قىزىنى بىر مەھەل ئوقۇشتىن توختىتىپ ئۆيگە قايتۇرۇپ كەلگىنى ئىدى. «بۇ ئىشلار ئۇچۇن بىز ئىككىمىز ئاز جېدەللىشىمدۇق. ئوسماننىڭ ئا-تالىمىش «دىنىي قائىدە»سى كۆرگە-لى، تۇتقىلى بولمايدىغان بىر ئار-غامچىغا ئوخشاش بىزنى چىڭ ئىسكەنجىگە ئېلىپ، بىزنى ياخشى كۈن كەچۈرگىلى قويىمىدى» دېدى ئاينىسا.

مۇشۇ يىللار جېدەل - ماجە-را بىلەنلا ئۆتتى، ئوسمان ئىلگە-رى ئۆز قىلمىشى توغرىسىدا قايتا ئويلانغان بولسىمۇ، لېكىن دىنىي ئەسەبىيلىك ئىدىيەسىنىڭ چىرىتتە، شىگە كۆپ يىل ئۇچرىغانلىقتىن، ئۇ باشتىن - ئاخىر خاتالىقنىڭ زادى قەيەردە ئىكەنلىكىنى ئويلاپ تېگىگە يېتەلمىگەنىدى. ئاخىر، ئاينىسا ئۇنى كەنت ئاھالە كومىتېتىغا ئېلىپ بېرىپ بىرقانچە قېتىم ئەسەبىيلىكنى تۈگىتىش تەش-ۋىقات بېكسىيەسىنى ئاڭلاتقۇزغان. دىن كېيىن، ئوسمان ئاندىن ئۆزد-نىڭ ناھايىتى كۆپ قارىشىنىڭ خاتا ئىكەنلىكىنى بايقىدى.

2017 - يىلى، ئاينىسانىڭ نەسىھەت قىلىشى بىلەن ئوسمان مارالبېشى ناھىيەلىك كەسپىي ما-ھارەت تەلىم - تەربىيە مەركىزى-گە ئۆگىنىشكە كەلدى. «مەن پۈتۈڭخۇادا سۆزلىيەلەيدىغان بولدۇم، ئەڭ مۇھىمى قانۇن ئۆ-گىنىش ئارقىلىق ھەق - ناھەقنى ئېنىق پەرقلەندۈرۈش ئىقتىدارى-غا ئىگە بولدۇم، بۇنىڭدىن كېيىن دىنىي ئەسەبىيلىك ئىدىيەسى تە-رىپىدىن ئالدىنچايمەن. مەن ما-ھارەتنى ياخشى ئۆگىنىمەن، بىز بۇنىڭدىن كېيىن كۈنلىرىمىزنى ياخشى ئۆتكۈزىمىز» دېدى بىر مەزگىللىك ئۆگىنىشتىن كېيىن ئوسمان ئاينىساغا.

ئوسماننىڭ سۆزلىرى خۇددى مەيىن شامال دەك، ئاينىسا-نىڭ يۈرىكىنى بېسىپ تۇرغان قارا بۇلۇتلارنى تارقىتىپ، ئۇنى ناھا-يىتى خۇشال قىلىۋەتتى.

■ **«ئۇنىڭ بىلەن شېرىكلىشىپ ئادەمنى توغرا تاللاپتىمەن»**

تەربىيەلەش مەركىزىدە، ئوسمان ئىدىيەسىدىكى گاڭگىراش-نى ھەل قىلىپلا قالماي، يەنە توخۇ بېقىش تېخنىكىسىنى ئەستايىدىل ئۆگەندى. بۇ يىل 3 - ئايدا، ئوسمان بىلەن جىيەنى نۇرئەخ-مەت نۇرمەمەت كەنتتە توخۇ فېر-مىسى ئاچتى. ئوسمان بېقىش، باشقۇرۇشقا، نۇرئەخمەت بازارغا قاتراشقا ھەسئۇل بولدى. ئالدىراش ۋاقىتلاردا، ئۇلار يەنە بىرقانچە كەنت ئاھالىسىنى ياردەملىشىپ ئىشلەشكە ياللىدى.

7 - ئاينىڭ باشلىرى، توخۇ فېرمىسىدىكى 1 - تۈركۈمدىكى توخۇلار كاتەكتىن چىقتى، 1700 توخۇ نەچچە كۈن بولمايلا پۈتۈن-لىەي سېتىلىپ تۈگىدى. ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ھەر بىر توخۇ 39 يۈەندىن سېتىلىپ، توخۇ فېرمىسى ئاچقانىدىكى سېلىنما تەننەرخى چىقىرىۋەتكەندە، ئوسمان بىلەن نۇرئەخمەت 10 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق پۇل تاپتى. «تاغام ئىلگە-رىكىگە ئوخشىمايدۇ، ھازىر ئۇ نا-ھايتى ئىشچان، تېخنىكا بىلىدۇ، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ياخشى تۇرمۇش كەچۈرۈشنى ئويلايدۇ، ئۇنىڭ بىلەن شېرىكلىشىپ توخۇ فېرمىسى ئېچىپ، ئادەمنى راستىنلا توغرا تاللاپتىمەن» دېدى نۇر-ئەخمەت.

بۇ بىر قانچە كۈنىدە، ئوسمان توخۇ كاتەكلىرىنى دېزىن-فېكسىيەلەش، توخۇ فېرمىسىنى تازىلاش بىلەن ئالدىراش بولۇپ كەتتى، ئۇلار سېتىۋالغان 3000 چۈجىنى ناھايىتى تېزلا يەتكۈزۈپ بېرىدۇ. «كېيىن توخۇ فېرمىسىنىڭ ئىشلىرى بارغانسېرى ئالدىراش بولۇپ كېتىدۇ، ئادەم ياللاپ ئىش-لىتىشكە توغرا كېلىدۇ، سىزمۇ توخۇ فېرمىسىغا كېلىپ ئىشلەڭ، مەن سىزگە مائاش بېرىمەن» دېدى ئوسمان ئاينىساغا ئەستايىە-دىللىق بىلەن، «ئىلگىرى مەن خاتا قىپتىمەن، سىزنىڭ سىرتقا چىقىپ ئىشلىشىڭىزگە قارشى تۇر-مىسام بوپتىكەن.»

توخۇ بېقىپ پۇل تاپقانىدىن باشقا، يەنە بىر ئىش ئوسماننى خۇشال قىلدى. قىزى ئاسىيە ئوسمان ئەمدىلا ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىنى ئۆتكەن بولۇپ، نە-تىجىسى يامان ئەمەس ئىدى. «قىزىم ئىلگىرىلەۋاتىدۇ، مەنمۇ ئارقىدا قالماس بولمايدۇ.» بۇ مەزگىلدە، ئوسمان بوش ۋاقتى بولسلا ئاينىسانى ئېلىپ بىرلىكتە دۆلەت ئورتاق تىل - يېزىقنى ئۆ-گەندى.

تاغۆستەڭ كەنتى كەنت ئا-ھالە كومىتېتىنىڭ مۇدىرى تۇرغۇن ھەسەن كىچىكىدىنلا ئوسمان بىلەن بىللە چوڭ بولغان، قەدد-ناس دوستىدىكى ئۆزگىرىشلەرنى بىرلەشتۈرۈپ ئۇ ناھايىتى خۇشال بولدى. «ئىلگىرى ئوسمان باشقىلار بىلەن پىكىر ئالماشتۇ-

رۇشنى خالمايتتى، كوللېكتىپ پا-ئالىيەتلەرگىمۇ ئانچە قاتناشمايتتى. ھازىر ئوخشىمايدۇ، قانداقلا ئويى بولسا ئۇ كۆپچىلىك بىلەن پىكىر ئالماشتۇرۇشنى خالايدۇ» دېدى تۇرغۇن، «ئىلگىرى بىزنىڭ كەنتتە ئەمەس، يېزىدىمۇ تېخى ھېچكىم چوڭ كۈلەمدە توخۇ بېقىپ باقمىغانىدى. ئوسمان بۇ ئىشنى قىلىپلا قالماي، يەنە يامان ئەھەس قىلدى. ئۇنىڭ تېخنىكىسى

بار، سىناپ بېقىشقا جۇرئەت قىلالايدۇ، ھازىر ئۇ كەنتىمىزنىڭ بېيىشى باشلامچىسى».

■ **كەنتتىكى بېيىش باشلامچىلىرىدىن بولۇش**

ئوسماننىڭ ئەينى چاغدا توخۇ فېرمىسى ئاچقانىدىكى ئويى ناھايىتى ئاددىي بولۇپ، تەربىيە-لەش مەركىزىدە ئۆگەنگەن تېخنى-كىسىنى ئەمەلىيەتتىن ئۆتكۈزۈش ئارقىلىق تەجرىبە توپلاش ئىدى. لېكىن بىرنەچچە ئايدىن كېيىن، ئۇنىڭ ئويىدا ئۆزگىرىش بولدى. «تەربىيەلەش مەركىزىدىكى ئوقۇشنى تاماملىغاندىن كېيىن، ئوسمان دائىم بىزنى ئىزدەپ سىردىشىدىغان بولدى. ئۇنىڭ توخۇ فېرمىسى ئېچىش ئويى بار-لىقىنى بىلگەندىن كېيىن، بىز كەنت ئاھالە كومىتېتى بىلەن بىرلىشىپ، ئۇنىڭغا 10 مىڭ يۈەن يۆلەش مەبلىغى ئىلتىماس قىلىپ بەردۇق» دېدى مارالبېشى ناھىيە-لىك ئانا - بالىلار ساقلىقنى ساقلاش پونكىتىنىڭ تاغۆستەڭ كەنتىدە تۇرۇشلۇق «ئەلرايىنى بىلىش، ئەلگە نەپ يەتكۈزۈش، ئەلنى مايىل قىلىش» خىزمەت گەرتىنىنىڭ گەرتەت ئەزاسى ئابد-دۇسەمەت مۇسا.

توخۇ فېرمىسىغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، يۇقۇملۇق كېسەلنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى تىزگىن-لەش بىرىنچى دەرىجىلىك مۇھىم ئىش. ئوسماننىڭ ئىگىلىك تىكلە-شنى قوللاش ئۇچۇن، دۆلەتباغ يېزىلىق چارۋا - مال دوختۇرلۇق پونكىتى تاغۆستەڭ كەنتىنىڭ مال دوختۇرى غېنى مەمەتكە ئوسمان-نىڭ توخۇ فېرمىسىنىڭ پىلانلىق ئىسھمۇننىتىلاش، كېسەلنىڭ ئالدىنى ئېلىش قاتارلىق خىزمەتلىرىنى تا-ماملىشىغا ياردەملىشىشنى ھاۋالە قىلدى. «ئوسمان، چۈجىلەر كەل-تۈرۈلگەندىن كېيىن مېنى مۇداپىئە ئوكۇلى ئۇرۇشقا چاقىرىشنى ئۇنتۇپ قالماڭ، 7 - ئاينىڭ 11 - كۈنى چۈشتىن كېيىن، قولدىكى ئىشنى تۇڭتىپلا، غېنى توخۇ فېر-مىسىغا كېلىپ، ئوسمانغا يۇقۇم مۇداپىئەسىنى ياخشى ئىشلەشنى تا-پىلدى.

توخۇ فېرمىسىدىن ئۆيگە قايتىپ كەلگەندە گۈكۈم چۈش-كەندى. ئاينىسا تاماق ئېتىۋاتاتە-تى، كىچىك ئوغلى ئۇزۇم بارد-غى ئاستىدا ئويىناۋاتقان بولۇپ، يەسىلدە ئۆگەنگەن بالىلار ناخ-شىسىنى غىغشىپ ئېيتىۋاتاتتى. ھويلىدا بىرنەچچە ئىشچى تومۇز ئىسسىق يانغان مەزگىلدىن پايد-دىلىنىپ ۋاقىتنى چىڭ تۇتۇپ ئالدىراش ئىشلەۋاتاتتى، ئۇزاق ئۆتەيىلا، ئوسمان بىر ئائىلە كە-شىلىرى يېڭى ئۆيىگە كۆچۈپ كىرەلەيدىغان بولدى.

دىنىي ئەسەبىيلىك ئىدىيە-سىنىڭ ئاسارىتىدىن قۇتۇلۇپ، ئوسماننىڭ ئىشلىرى ۋە تۇرمۇ-شى قاينام - تاشقىنلىققا تولدى. بىرنەچچە كۈننىڭ ئالدىدا، يەنە بىرنەچچە كەنت ئاھالىسى توخۇ فېرمىسىغا قوشۇلۇپ، ئۇنىڭ بىلەن شېرىكلىشىپ ئىشلىمەكچى بولدى.

«بىر ئادەم بېيىسا بېيىغان ھېسابلانمايدۇ، كۆپچىلىك بېيىسا ئاندىن بېيىغان ھېسابلىنىدۇ. پار-تىيە ۋە ھۆكۈمەت مېنى خاتا يولدىن قايتۇرۇپ كەلدى، يەنە مېنىڭ ئىگىلىك تىكلىشىمنى قوللە-دى. مېنىڭ ئارزۇبۇم توخۇ فېرمى-سىنى ياخشى باشقۇرۇپ، كەنتتىكى ناھرات ئائىللىلەرنى يېتەكلەپ بىر-لىكتە ناھاراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىش» دېدى ئوسمان.

^[1] ئارمىيىسى: ئۇرۇمچى شەھىرى ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، ئېلان باشقارمىسى: 8580783، تارقىتىش مەركىزى: 8589769، تېلېگىران نومۇرى: 3028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ يىللىق باھاسى: 336 يۈەن، ئايلىق باھاسى: 28 يۈەن، پارچە باھاسى: بىر يۈەن (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى: 102)